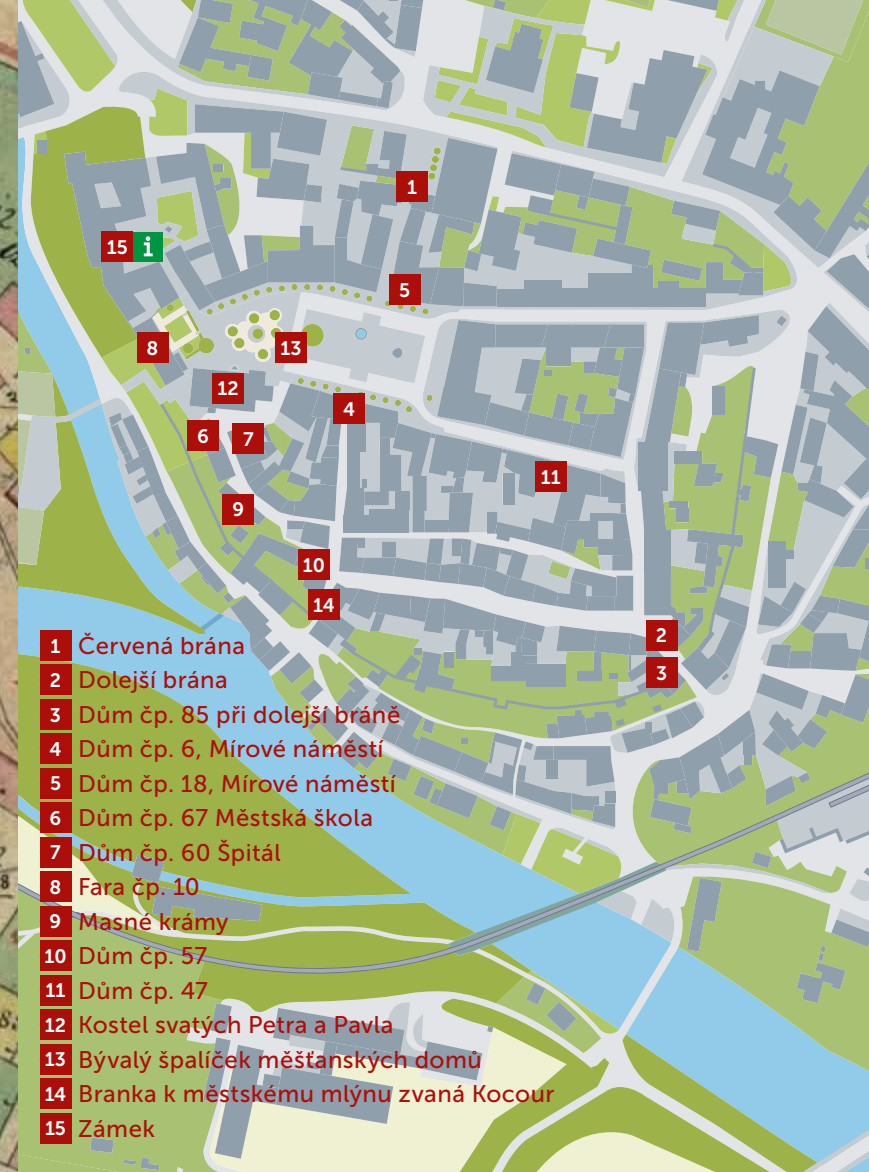
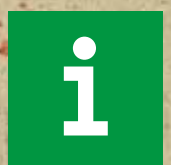

- 1 Červená brána
- 2 Dolejší brána
- 3 Dům čp. 85 při dolejší bráně
- 4 Dům čp. 6, Mírové náměstí
- 5 Dům čp. 18, Mírové náměstí
- 6 Dům čp. 67 Městská škola
- 7 Dům čp. 60 Špitál
- 8 Fara čp. 10
- 9 Masné krámy
- 10 Dům čp. 57
- 11 Dům čp. 47
- 12 Kostel svatých Petra a Pavla
- 13 Bývalý špalíček měšťanských domů
- 14 Branka k městskému mlýnu zvaná Kocour
- 15 Zámek

Co bránily Bavorovy hradby

Text: MgA. Jindřich Šlecht
Foto: Václav Cubr, DiS., archiv
Městského muzea Horaždovice
a NA Praha, Státní katastr –
indikační skicy, signatura PRA 199,
sekce A010B, A010C, A011B, A011C
Grafika: Kolář & Kutálek
© 2018 Všechna práva vyhrazena.

Městské muzeum Horaždovice
Mírové náměstí 11, 341 01 Horaždovice
GPS: N 49°19.30287', E 13°41.90930'
www.muzeumhd.cz

město Horaždovice

Horažďovice jsou poprvé zmiňovány v roce 1251, kdy jsou uvedeny mezi vesnicemi darovanými Bavorem I. strakonickým Johanitům. V této době pomalu upadá význam přemyslovského hradíště na nedaleké Práchni a Bavor I. začíná s budováním hrazeného města nad zlatonosnou řekou Otavou, které dokončili jeho následovníci Bavor II. a Bavor III. ze Strakonice. Součástí založeného města bylo opevnění s cimbuřím, tři městské brány, městský hrad a komenda řádu Johanitů s kostelem svatého Petra. V roce 1315 byla stavební aktivita Bavorů završena stavbou hradu Práchně na místě zaniklého hradíště. Druhý pás městských hradeb doplněný o čtverhranné bašty vznikl v polovině 15. století za Racka Kocovského z Kocova. V této době je zmiňována i radnice, která stávala na místě radnice současně. Za Švihovských z Rýzmběrka byl založen klášter františkánů-observantů, klášterní kostel byl dostavěn v roce 1504. V druhé polovině 16. století byl přestavěn původní městský hrad na zámek. V roce 1619 došlo k vypálení města císařským vojskem generála Karla Bonaventury Buquoye a město ztratilo svůj honosný vzhled, patrný ještě na perokresbě Jana Willenberga z roku 1602. Po bitvě na Bílé hoře obdrželi město jako konfiskát Šternberkové. Za Václava Vojtěcha ze Šternberka získal zámek současnou barokní podobu.

Červená brána

byla postavena v rámci městského opevnění, které zde nechali vybudovat ve druhé polovině 13. století Bavorové ze Strakonice. Datum výstavby brány částečně upřesňuje zmínka o budování příkopů kolem nově založeného města v roce 1279. Kamenické prvky užité na bráně mohou mít svůj původ u královské stavební huti činné na Zvíkově, kde v roce 1253 působil Bavor I. jako kastelán. Součástí brány byl dříve pětiboký barbakán jako její předsunuté opevnění. V polovině 19. století byl však zbořen.

Dolejší brána

byla postavena zřejmě až v souvislosti s budováním druhého, vnějšího pásu městských hradeb v polovině 15. století, které bylo doplněno o pravouhlé bašty. Do dnešní doby se z vnitřní brány dochovalo pouze torzo.

Dům čp. 85

V roce 1701 koupil tento dům od obce Turek Ottovaš, zajatý u Vídně a pokřtěný jménem Michal. Pracoval zde jako řezbář. V roce 1712 se stal cechmistrem spojeného cechu truhlářského a zámečnického v Horažďovicích a podílel se na výrobě oltáře pro hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele.

Dům čp. 6

Renesanční přestavbou prošel dům řečený Kozákovský na počátku 17. století. Součástí již neexistující výzdoby zůstal dodnes slepý renesanční štít umístěný nad vstupem do Podbranské ulice. V tomto domě se narodil roku 1602 Jan Sofronius Kozák, žák Jana Jesenia, později lékař v Brémách.

Dům čp. 18

V roce 1589 vyženil dům Jakub Hollar. Téhož roku odešel z Horažďovic do Prahy jeho bratr Jan, kde se mu v roce 1607 narodil syn Václav, známý rytec. Dům později zdědil Jakubův jediný syn Jan Jiří Hollar, člen soukenického cechu ve městě. V roce 1679 je zde zmíněn šenk panského piva.

Dům čp. 67

Městská škola stála v těchto místech již v 16. století. Někdejší držitel Horažďovic Teobald Švihovský uvádí ve svých artikulích v roce 1594, že byla škola ve špatném stavu a měla se v následujícím roce opravit. Z tohoto období zřejmě pochází výstavný renesanční štít. V roce 1609 je uváděn jako rektor školy Václav Horátius z Klatov, v roce 1611 Daniel Husonius Pacovský. Škola byla zrušena v první polovině 19. století a přemístěna do dvorního traktu domu čp. 24 v Ševčíkově ulici.

Dům čp. 60

V tomto domě se kdysi nacházel špitál, jenž vznikl zřejmě v souvislosti s činností Řádu maltézských rytířů v Horažďovicích. Archivní záznamy dokládají, že v roce 1461 potvrdili členové vladckého rodu Sádlů z Kladrubec 200 kop grošů věčného platu pro dvanáct chudých v městském špitálu. V roce 1539 odevzdal převor maltézského řádu Jan z Vartenberka plat ze vsi Mečichova ve prospěch špitálu v Horažďovicích. V polovině 19. století byl špitál zrušen.

Dům čp. 10

Na místě dnešní farní budovy stávala zřejmě johanitská komenda pro šest bratří, založená současně s městem ve druhé polovině 13. století. Roku 1421 byla rozbořena a vypálena husitskými vojsky. Od té doby zde zůstala jen fara spravována johanitským řádem do druhé světové války. Současná podoba fary vznikla v období let 1741–1745 za velkopřevora Františka Antonína hraběte Königseg-Rothenfelse, jehož erb se nachází nad vstupem do budovy.

Masné krámy

Nacházely se na tomto místě již v 16. století. Při vypálení města vojsky Bonaventury Buquoye v roce 1619 shořelo všech 20 masných krámů. Do 19. století zde stálo dřevěné stavení o 18 krámech ve dvou řadách s uličkou uprostřed. V roce 1854 byly zbořeny a nahrazeny 12 krámy jen v jedné řadě.

Dům čp. 57

Původně honosný dům byl vystavěn měšťanem Václavem Táborským na počátku 16. století. Z výzdoby se dochovala jen část bohatého sgrafita a štuky zdobené klenby v průjezdu domu. Autorem renesanční přestavby domu mohl být stavitel, pracující v této době pro Teobalda Švihovského na zámku v Horažďovicích.

Dům čp. 47

Prošel významnou pozdně-gotickou přestavbou kolem roku 1500. Z této doby se zachoval vstupní portál a dvě okna s kamenným ostěním. Nejstarším doloženým majitelem je v roce 1619 uváděn Václav Rožmberský.

Kostel svatých Petra a Pavla

Původně kostel svatého Petra byl postaven v průběhu druhé poloviny 13. století v rámci nově budovaného města Bavyry ze Strakonice. V roce 1279 získal johanitský řád uvnitř hrazeného města pět stavebních parcel, které se s určitostí staly základnou pro stavbu komendy a samotného kostela. První etapa, hlavní loď a presbytář, se začaly budovat za Bavora II. v letech 1260–1279. Za Bavora III. byly zaklenuty boční

lodě a kruchta. Stavba byla pravděpodobně dokončena v roce 1298, kdy Bavor III. daroval kostelu a bratřím zde sloužícím mše příslušné pozemky. Kostel vysvětil prizrenský biskup Heřman († 1322).

Před kostelem sv. Petra a Pavla stával špalíček čtyř měšťanských domů. Ty byly odstraněny v polovině 19. století. V jednom z domů u Maxe Stroboliuse byl v letech 1705–1711 vyráběn hlavní oltář do kostela svatého Jana Křtitele řezbáři Pavlem Peškem a Michalem Ottovašem.

Branka k městskému mlýnu – zvaná Kocour

Název byl poprvé doložen v roce 1780. Branka vznikla jako součást opevnění ve druhé polovině 13. století. Z vnější strany branku doplňují části dochovaného kamenného ostění, tvořící kdysi odsazení pro padací mostek. Tato část byla doplněna v rámci výstavby druhé fáze opevnění v polovině 15. století. Zřejmě za Švihovských na počátku 16. století získala branka hrázděné podsebití, jak je zřetelné na perokresbě veduty Horažďovic Jana Willenberga z roku 1602. Označeno šipkou – na titulní straně v detailu.

Zámek

Původně menší městský hrad postaven v rámci založení města ve druhé polovině 13. století Bavyry ze Strakonice. Zaujímal dnešní malé arkádové nádvoří. Z této doby se zachoval suterén původního paláce dnes přístupný z parkánu a spodní část válcové věže zřetelné pod klenbami malého nádvoří. Panské sídlo bylo přestavěno současně s doplněním druhého městského opevnění v polovině 15. století za Racka Kocovského. V této době vznikla i dominantní nárožní hranolová věž. Pozdně gotická stavební etapa se příliš neprojevila, protože majitelé Horažďovic –Švihovští – se soustředili na stavbu svého nedalekého hradu Rabí. Po jejich bankrotu, byli Švihovští nuceni prodat hrad Rabí i s okolními vesnicemi. V roce 1549 jim tak zůstávají Horažďovice, kde začínají přestavovat panského sídlo v pohodlný renesanční zámek, doplněný o arkádové nádvoří se sgrafity a nástěnnými malbami. Barokní, současnou podobu objektu vtiskli zámeckým stavbám pro majitele Václava Vojtěcha ze Šternberka stavitelé italského původu Pietro Antonio Fontana a Antonín Jakub de Maggi v letech 1680–1691.

